

طاشينك
ارمنيجه يومي سياسي غزته
صاحب امتياز: هرايز مامور بار - ازميز
"TACHINK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 Փ Ա Ր Ա

ԴԱՇԻՆԲ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎԵՃ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՐ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	12	40

Չհրատարակված ձեռագիրք եւ չեն օրուի.

ՏԵՕՐԷՆ - ԽՄՐԱՎՐԱՊԵՏ
Z. ՍԱՍՈՒՐԵԱՆ
10 Փ Ա Ր Ա

Թղթատարական Հայ Նախարարը

Եթէ առաջուց ի վեր, նոյն իսկ հիմա, մեր երկիրը ունենար Ոսկան էֆ. Մարտիկեանի ետեքը, կարողութիւնը եւ իւրաքանչեւութիւնը ունեցող նախարարներ, արդեօք ինչ երջանիկ պետութիւն մը պիտի ըլլար Թուրքիան եւ որքան քաղաքաւոր պիտի ըլլային անոր բնակիչները.

Անծանօթ ըլլալու չեն իշխոյթներուն այն բարեփոխութիւնները, այն կանոնաւորութիւնը եւ correct սպասարկութիւնը որ ներդրածուեցան Թղթատարական-հեռագրական Վարչութեան մէջ այն օրէն ի վեր որ անոր գլուխը կանչուեցաւ Ոսկան էֆէնտին.

Սահմանադրութիւնէն աւելին չի կալ պետական ոչ մէկ département որ այնքան բարեկարգուած ըլլայ որքան է Թղթատարական-հեռագրականը.

Թուրքի վրայի խոստացուած, երազարի, հաւանական բարեկարգութիւններ, տեսակէն չեն այն réformes-ի որ ընդմիջ օժեց Ոսկան էֆէնտին իրեն յանձնուած նախարարութիւնը.

Հազիւ տարի մէն է անոր նախարար անուանուելու, և արդէն իր տնօրէնութեան տակ գտնուող Վարչութիւնը՝ քսան տարուան մէջ հազիւ իրագործելի յառաջգիծութիւններ ըրաւ եւ այսօր Սահմանական փոթան կրնայ բաղդատուել յիշուողական որ եւ է Թղթատարականութեան հետ.

Եթէ ծանօթ ըլլար ինծի Նորին Վեհ. մապատուութեան պարզ հոգին եւ գոհ վեհաներէն խուսափող նկարագիրը, համարձակօրէն պիտի ըսէի թէ «հրաշագործ» նախարար մըն է Ոսկան էֆէնտին.

Առիթը չունեցայ դժբաղդաբար գիշեր անհնելու իր նախարար ըլլալէն ետքը եւ անձամբ չնորմաւորելու այդ բարձրաստիճանի պաշտօնատարը որ իր բարեկամութիւնով կը պատուէ գիտ.

Առաջին անգամ ճանչցայ գիշերը Սի. պիլի մէկ մտերմական երեկոյթին. եւ որովհետեւ les premiers sentiments sont toujours les meilleurs, անկէջ ի վեր չեմ դադարած իր վրայ մասնաւոր հիացում մը ունենալէ.

Այնտեսէր, intelligent բարեկիրթ affable et d'un commerce agréable մարդու պատուական տիպարն է Թղթատարական աշխոյժ նախարարը.

Որքան պետական այնքան և ազգային շրջանակներու մէջ, supérieur մէկն է Ոսկան էֆէնտին ինչպէս որ մօտէն տեսայ, իր քաղաքական ժողովուրդ անդամակցութեան և իմ Պատրիարքարանի մէջ գաղափարավորութեանս միջոցին. եթէ նորին վեհմութիւնը ակամայ չի քաջութիւնը պահել, Պատրիարքարանը չի տոնց մաքրագործուած եւ բարեկարգուած կրկար և այսօր Սրբազան Պատրիարք Հայրը ձեռքին մէջ չէր ունենար ժանգոտած գործիքներ որոնցմէ այնքան կը գանգաւոր.

Ոսկան էֆ. ի panegyrique հիանալու համար չէ որ չեստայ այս յօդուածս գրելու, որ բանի մը չպիտի ծառայէր քանի որ անկէ վշտացողը ինքը պիտի ըլլար նախ և յետոյ չողորթործելու արժեանքին մէջ չօլիկազ մը ըլլալս յայտնի պիտի ըլլար անմիջապէս.

Գովեստներէ խոսչող և չողորթութիւններէ պծաքող զգացող երկու մարդ ճանչցած եմ ես, Պօղոս փաշան և Ոսկան էֆ. եւ անշուշտ անձեակաւ փորձառութիւն մը ունեցած ըլլալու եմ որ չեմ քաշուիր կոր ուհա՛, մտածածս ըսել, ա.

առնց վախճալու որ հակառակը պնդող մը զէմս պիտի կանգնի.

Այս վերջի մէկ երկու ամսուան մէջ եթէ տրուած չըլլայ ինծի Թղթատարական նախարարին հետ՝ հաղորդակցութեան մէջ մտնելու պաշտօնաւ և անգամ մը եւս առիթը չունենալի անոր ինչ տեսակ խոսքէ չիմուած ըլլալու վրայ հիացկոտ գաղափար մը կազմելու, փոխանակ այս ներքողական յօդուածին, Շոգ-Մոգ մը կը զրկէի «Իւաչինք»ին և քարոյսմունքս բերանին կը բանալին նորէն.

Հիւանդանոց մտած օրէս ի վեր, աշխարհիս վրայ զիս ամէնէն շատ շահագրգռող բանը փոսթման է et pour cause! — Ան է որ զիս հաղորդակցութեան մէջ կը պահէ արտաքին աշխարհին հետ և անով է որ կը հասկնամ կոր թէ տակաւին շինչելու արտօնութիւնը տրուած է ինծի Տէր.

Փոսթային չնորհու է որ կրնամ կոր կարգալ, զրել և տեղեկալ ըլլալ դուրսը անցած դարձածին վրայ. Առանց փոսթայի՝ քիմապսղղ առնափութին պիտի նմանէի, եթէ գրելու կարգալը չըլլար ես շատնոց քաջուած կըլլայի... Պալլընը.

Կը հակառակ ուրեմն թէ ինչ առաւելակշիռ կարեւորութիւն ունի ինծի համար Թղթատարը, Օր մը չէ եղած որ հարցնեմ թէ—«Տօթթէօրը եկա՞ւ» — քայքայ քսան և չորս ժամուան մէջ անպատճառ երկու անգամ կը հարցնեմ (փոստան դեռ չի բերին) — Ասոր համար չէ՞ որ անցեալները Հիւանդանոցին տնօրէնը ըսեր է իմ մէկ բարեկամին—«Աստիկ երթալ նէ, Ալփիարին նամակները, լրագրիները տանող բերող պաշտօնեայ բռնելու է».

Հիմակուհիմայ, կերակուրով չէ որ կերկարեմ կոր խարխուլ կեանքս, այլ լրացիրներով և նամակներով որոնց մէջ շատ քիչ անգամ կը հանդիպիմ... Դժուարամարտելիներու.

Թուականէս մինչև երկու ամիս առաջ, Սամաթիոյ պիլոսն էր որ կը կատարէր Թղթատարական սպասարկութիւնը, հեռագրատունն ալ հոն էր. Ասիկայ մէկէն աւել անպատճառութիւններ ունէր, որովհետեւ Սամաթիոյն Նէտի-Դուլէ գոնէ կէս ժամուան և կամ քառասուն վայրկեանի հեռաւորութիւնը կայ.

Նէտի-Դուլէ՝ իր երկու հիւանդանոցներով՝ Յոյներունը և Հայերունը, մօտաւորապէս 2000 հոգինոց բնակչութիւն մը կը ներկայացնէ. գրեթէ զիւղաքաղաք մը, ինչպէս Նէտի-Դուլէն ալ չունենայ իր փոսթայանէն.

Այս վարկածը մեկնաբանող նամակ մը նստայ գրեցի նախարարին և 15 օր ետքը հեռագրական և Թղթատարական կրկին պաշտօնատուն մը բանալ կուտար Ոսկան էֆ. ի Գազը-Չէօյմէ, որ գրեթէ Նէտի-Դուլէի մէկ թաղը կը համարուի.

Երես առած Ոսկան էֆ. ի այս հազուադէպ և անսխալ խաճախարարութեան, քանի մը օր վերջը, ուրբաթ օր մը, երկրորդ նամակ մը գրեցի իրեն, գտնադատելու համար distributionներու անկանոնութեան, Ուրբաթ ըլլալուն նախախարարը իր պաշտօնատեղին չէր եկած, հետեւորդ նամակս զրկած էի Ռեթա Օլոբ ըլլալուն Սարտիկեան էֆ. կը բնակի.

Նամակս ստանալուն պէս, հեռագրով ազդու հրաման մը կուտայ Գազը-Չէօյմէի նամակատան տնօրէնին և այդ օրէն

ի վեր ցրուիլը մեր նամակները կը բերէ կանոնաւորապէս.

Վերջին անգամ ըլլալով, խնդրեցի որ երկու հիւանդանոցներու մէջ նամակաւ տուփեր դնել տայ՝ հիւանդանոցներուն զիւրութիւն մը ընծայելու համար.

Հետեւեալ առտուն երկու հիւանդանոցները զատ զատ իրենց տուփերը կու-նենալին.

Ընտ.՝ չի գոյնս ընտ.՝ չնորհակալ չըլլաս, ընտ.՝ երեսներէն չի պաշտօնաւ տակ նախարարի մը.

Անգղեզական նախարարէն ետքը, հիւանդի պատուական մարդը.

Տեսէ՛ք թէ ինչ կը գրէ ինծի այս ուրբաթ օր Ոսկան էֆ. Մարտիկեան.

«Սիրելի Պ. Ալփիար.

«Ձեր վերջին նամակն ալ տունելու հաճոյքը ունեցած եմ.

Շնորհակալ եմ ձեր համակրելի տողերուն համար.

Ձեր փափաքին համաձայն նամակաւ տուփեր հաստատել տուի երկու հիւանդանոցներուն մէջ, Serviceը ձեզ գոհութիւն է արդեօք.

Մի գրէ՛ք եթէ գոհ էք.

Բայց եթէ ամենափոքր թերութիւն մը կը նշմարէք, հաճեցէ՛ք իմացնել ինծի.

Հանրային սպասարկութեան բաւոքութիւնը մը ժողովուրդին ուշադիր և պահանջկոտ ըլլալուն պէտք ունի».

Ձերդ Ոսկան

Le style c'est l'homme. Այս նամակն ալ ինքնին հազար յօդուած կարծէ ցոյց տալու համար թէ ինչ տեսակ մարդ և ինչ տեսակ նախարար է մեր սիրելի Ոսկան էֆէնտին.

Յ. ԱԼՓԻԱՐ

ՀԱՅԵԼԻՆ ՄԵՁ

Ամերիկեան աղջկանց վարժարանին նըկատմամբ Դաշինքի առաջի օրուան խոմ. բազրականը զարմանքէ աւելի ապուլութիւն է պատճառներ իզմիրի մէջ.

Դէպքը ծանրակշիռ է. եղելութիւնը գալթակալի ու անհերքի յանցանք մըն է որ կ'ըրջմուի վարժարանին վարչութեան վրայ.

Սակայն, միթէ՞ այդ օրինակ անուր գալթակալութիւն մը պատահած ըլլալուն համար, պէտք է դատաւարանի միանգամ ընդ միշտ այդ վարժարանը ու երես դարձնել անորմէ. Ահա ամենակարեւոր հարցը.

Ամեն տեղ, մասնաւոր գիշերօթիկ վարժարաններու մէջ, լուրւած են այսօրինակ անձա՛ղէպքեր, գալթակալութիւններ, քայքայ միւս կողմէ երբեք անտեսուած չեն այդ վարժարաններու մատուցած ծառայութիւնները տարիներու երկար տողանցութիւն մէջ. Այսպէս ալ չենք կրնար ուրանալ թէ անգղոյս Ամերիկեան աղջկանց վարժարանը չէ ունեցած իր զգալի ազդեցութիւնը իզմիրի իգական սեռի դաստիարակութեան նւիրական գործին մէջ այսքան երկար տարիներէ ի վեր, վկայ իր վարժարանէն շրջանաւարտ եղող հարիւրաւոր աշակերտուհիները որոնց մէջ անհնաւ թիւ մը չէ որ կ'կազմեն մեր հայ օրիորդները.

Ասո՛ք ըսելով չեմ ուզեր արդարացնել պատահած զէպքը կամ մեղմել անոր ծանրութիւնը. եթէ բերէ բերան պատճառներն ճիշտ են — լալտի է որ խնդրին մէջ հսկողութեան ու աջալիցութեան թերի մը կայ ու մասնաւոր գիշերօթիկներու ընտրութեան

փափուկ գործին մէջ անհոգութիւն մը, եթէ վարժարանի անօրինութիւնը գիշերօթիկ աղջկանց ընտրութեան մէջ հոգածու գտնուէր ու պարկեշտ, ազնիւ ու պատուաւոր աղջկանց մէջ սպըրդող քանի մը հատ արդէն անբարոյիկ աղջիկներն ի սպառ մերժէր. բնականաբար այստեսակ անհաճոյ դէպքի մը առջև չի պիտի գտնուէր, ասկից զատ եթէ աջալուրջ ու մշտապես խիստ հսկողութեան մը ենթարկէր գիշերօթիկները ու մասնաւոր կասկածելիները, դարձեալ այս դէպքը հաւանական չէր որ պատահեր, հետեւաբար յանցանքն երկուք է ու անարդարանալի.

Ամերիկեան աղջկանց վարժարանը իզմիրի լաւագոյն հաստատութիւններէն մին եղած է ու ներքի չէ որ մէկ հարուածով քանդուելու ջանանքներ կատարեն. ընթացքին մէջ անոր չափած համբաւն, ահա այս նկատմամբ հարկ է որ վարժարանին ազնիւ Տեսչուհին կամ վարչական մարմինը հրապարակաւ պարզէ պատահած իրողութիւնը, իր ձեռքնառած միջոցներն այդ անբարոյիկներու մասին՝ ու միևնույն ժամանակ իր նոր կարգադրութիւններն ապագային համար, որպէսզի գալթակալ մտքերը բուժուին իւրանհագրիս եղող ծնողները ապահովուին ու վարժարանին չինած համբաւը ամրապէս վերահաստատուի.

ԵՍ

ՀԵՐԲՈՒՄ ՄԸ

Սմերիկեան Աղջկանց Վարժարանի Տեսչուհին Ազն. Միս Մարալմը Նոյն վարժարանի շուրջ գրուած յօդուածին մասին Հերմմազի մը որկած ըլլալով՝ անկողմակալութեամբ կ'իրատարակենք զայն ստորեւ.

«Կո. դամ յայտարարել թէ «Դաշինք»-ի Ձորեքաթիթ օրուան թիւին մէջ Ամերիկեան Աղջկանց վարժարանի աշակերտուհիներէն ուսանող նկատմամբ յերբուրեւեմ և հրատարակուած չարախոս տեղեկութիւնները բացարձակապէս պուտ և անհիմն են.

«Աշակերտուհիները իրենց տունները զրկուեցան ոչ թէ անբարոյականութեան, այլ անխնամ նամակագրութեան ու անհազանդութեան պատճառաւ. Անոնք զպրոցէն չարտաքսուեցան, այլ պատշաճ դատուեցաւ որ իբրեւ պատիժ ու խրատ ատեն մը զպրոցէն ու անոր արտօնութիւններէն զրկուին.

«Եթէ այդ աղջիկներն փափաքին աշնան դպրոցի վերաբացումին վերադառնալ դպրոց զգլուցով ու բարի ընթացքով, դարձեալ սիրով պիտի ընդունուին.

«Չափազանց կը ցաւիք այդ աշակերտուհիներու դէմ յերբուրեւեմ սուտ և անտեղի ամբաստանութեանց համար».

Սմերիկեան Աղջկանց վարժարանի 27/12 Մարտ Տեսչուհի Միս ՄԱՐԱԼԸՄ

ՄԱՍՈՒԼ

Կղզիներու խնդրին շուրջ արտաքին առաջարկ մը, խորագրով «Քեօլիւ» կը գրէ.

Թերթերը կը գրեն, Պետրոպոլս վերջին վայրկեանին հարազեղ և ինչ նպատակով առաջարկ մը, ելք մը գտած է կղզիներու խնդրին շուրջ և զայն ներկայացուցած է Յունաստանի Այս մասին երկարօրէն խորհրդակցել և բանակցել կրկին ևս պիտի նըշանակէր ժամականութիւն. Ասանց ունէ

պատճառաբանութեանց դիմելու մեր վերջ- նական վճիռը կարծիքը պիտի ըլլար այս. «առաջարկը կողմնորոշ խնդրին չուրջ քա- լորովին արտաուայ է և բարոյովին անըն- դունդի»:

Սոցիալը կը դառնայ Միտիլի և Լիմիտ կողմնորոշ չուրջ, և այդ կողմնորոշ մա- տին կառավարկուի, մասնաւոր կատարա- բութեան մը վերածել զանոնք:

Այս երկու կողմնորոշ մէջ երկու կու- սակալներ պիտի անուանուին որոնք Յու- նաստանի կողմանէ պիտի առաջարկուին և Թուրքիոյ կողմանէ պիտի կարգուին: Յունաստան կողմնորոշ մէջ իրաւունք պի- տի ունենայ օրէնքի կարգադրութեանց վերահսկելու և սակայն երբեք չպիտի կա- րողանայ վճիռներ արձակել առանձին: Յու- նաստան կողմնորոշ չլիտի կարողանայ զինուոր պահանջել, և ամէն տարի Բ. Իրան ստիպուած պիտի ըլլայ որոշ տուրք մը տալ: Եւ այսպէս թերթերը անաւա- սիկ թէ ինչ են գրած առաջարկին խկու- թեան, և պարունակութեան մասին: Սթէ չիտակը պէտք է զրուցել, մենք այս ա- ռաջարկէն բան մը չենք հասկցած, և խնդրին լուծում տրուած ըլլալէ աւելի կնճռոտ կացութեան մը մէջ դրած են զայն:

Իսկ եթէ կայ կէտ մը որ քիչ թէ շատ միտթարիչ է, ակզբունքի հարցն է այդ: Եւրոպական վերջապէս քիչ թէ շատ կողմ- ներու մէջ նշմարած է Թուրքիոյ անուրա- նալի իրաւասութիւնները, իրաւունքները: Դեռ երէկ Եւրոպա կը պնդէր թէ՛ կողմ- ները պէտք է յանձնել Յունաստանի իսկ այսօր որոշած է թրքական իրաւունքնե- րուն ալ նկատի առնել: Ուրիշ կէտ մը ևս կայ սակայն որը մոռնալ պիտի նշանա- կէր բթամտութիւն և սոցիալիստութիւն, Եւ- րոպայ իր վերջին կարգադրութեամբ սա- կերպ ելք մը տուած է խնդրին, երկու տէր որոշած է մէկ տան, երկու Թուրքիան մէկ հողի համար:

Բ. Իրան կողմնորոշ խնդրին չուրջ կարգադրած վերջնական ծրագիրը կը մնայ միշտ անփոփոխելի:

Կողմնորոշ անհրաժեշտ լրացուցիչներն են Անատոլիան, ցամաքէն թէ՛ ծովէն անպայման պէտքերն են Թուրքիոյ, և կամ ուրիշ խօսքով կողմնորոշ Անատոլիան բանալիներն են:

Թուրքիոյ ապահովութեան պայման- ներէն էն սենն է կողմնորոշ կացութիւ- նը: Եթէ Եւրոպա կը փոփոխի խաղա- ղութիւն հաստատուի առանց վարանելու ան պէտքէ վերադարձնէ զանոնք Թուր- քիոյ, թէ ոչ եթէ Յունաստան կուսակալ- ներ առաջարկէ և է. Դուրք զանոնք կարգէ խնդրը լուծելէ աւելի Արաբի մագերուն պէս հողմակով վիճակ մը կու- տանայ ընդհակառակը: Կուսակալները Յունաստան պիտի որոշէ և մենք պիտի կարգենք, օրէնքներու ղեկավարութիւնը Յունաստանի պիտի անձնուի, և Յունաս- տան մեզի տուրք պիտի տայ եղեր:

Տուրք պիտի տայ այսինքն դրամ ըսել կողմն անչուշտ և սակայն ո՞վ ըսաւ թէ խնդրը կը դառնայ դրամի չուրջ:

Մեր նպատակն է Անատոլիան կացութիւ- նը ապահովել երկու տէրութիւն ց միջև տիրող վէճերու վերջին ելք մը տալ: Առէ՞ք ձեզ դրամ, կը պաշտ Եւրո- սիայ, և խնդրը կը կապէ բաւարար- ի թելով:

Վարկեան մը կը փորձուինք ըսել թէ Եւրոպա կորսնցուցած է իր հեռատեսու- թիւնը, իր կանխագուշակիչ կարողու- թիւնը: Մենք ինչ որ կը պահանջենք կը- ղինքնէ այդ դրամ չէ, և ոչ իսկ ո և է այլ բան: Բայց միայն մեր Անատոլիան բանալիները եղող կողմնորոշ երբեք չենք փոփոխել: Որ մեր տան բակին մէջ գտ- նուին Յունական սուրներ, իսկ Եւրո- պայի առաջարկը խիստ ծիծաղելի է, մանկական աշխարհք մը:

Կենաց և մահու խնդիր է կողմնորոշ այս վէճը, բայց Թուրքը այս վէճի մէջ երբեք չպիտի խառնուի: Եւրոպա եթէ կու- գէ շանտեմէ թրքական իրաւունքները, առանց ո և է վարանման պիտի է կողմ- ները յանձնել Թուրքիոյ, խնդրին խաղաղ լուծումը այդպէս կըլլայ:

Ազգային Անտոլիան

Ի. ՉԻՐԻ

Առաջնորդ Սրբազանը քանի մը օր է ի վեր բաւական ծանր պաղատութեամբ կոկորդի բորբոքումէ տառապելուն պատ- ճառաւ, երէկ Տօք, Կոստան էջ. այցելեց և հարկ եղած դարձանքը պատուիրեց: Առաջնորդ Սրբազանի ձայնն ալ զգալի կեր- պով քաջուած ըլլալով սեփարար Տօքթօ- րը պատուիրեց որ քիչ ժամանակ զգուշա- նայ քարոզէլէ և պահի կերակուրներու տեղէ:

— Ինչպէս յայտնի է Առաջնորդ Սրբ- բազանը քանիցս թէ անձամբ և թէ Գա- ղաք, Ժողովոյ ատենապետ Աշխատ էջի միջոցաւ ազգու ղիմունքներ կատարած էր վսեմ, կուսակալին յօտ՝ թեմերու մէջ Հայոց ղէմ կատարուած պայքարի մասին և խնդրած էր սոյն կոծաւարար պայքարի ժամ առաջ զաղբեցնելու մասին խիստ հր- րահանգներ տրուին, որոնց որ պէտք է: Առաջնորդ Սրբազանը մանրամասն տե- ղեկութիւններ տուած էր պայքարի ցաւա- լի միջադէպերու մասին: Ուրախ ենք յայտարարելու որ վսեմ, Կուսակալը յատ- կապէս պաշտօն տուած է նորոքտիր մէ- պուս Օննիկ Ինսան էջի որպէսզի Մա- նիսա երթայ և Հայոց ղէմ եղած պայքարի մասին եղածները անձամբ ատենադիւմ տեղեկագրէ: Օննիկ էջի, Մանիսայի մէջ կէտ առ կէտ հաստատած է Առաջնորդա- րանի կողմէ տրուած տեղեկութիւնները որոշ վրայ վսեմ, Կուսակալը կրկին ա- մենախիստ հրահանգներ ղրկած է բոլոր պայքարի եղած տեղերը, յայտնելով միան- զամայն որ եթէ անմիջապէս չի զաղբի- Հայոց ղէմ, պաշտօնական անձներ ծան- րապէս պատախաճանք պիտի բռնուին, վսեմ Կուսակալը նոյնպէս յատուկ պաշտօն տուած է Օննիկ Ինսան պէլի որպէսզի

իր կողմէ Առաջնորդ Սրբազան Հօր այցե- լելով, տեղեկացնէ այս մանրամասնու- թիւնները և ապահովեն թէ ամէն կողմ չուտով պիտի դադրէ պայքարը: Հայոց ղէմ: Առաջնորդ Սրբազան վսեմ, Կու- սակալին արդարակրօն հոգածութեան և Օննիկ էջի անձնաւէտ աշխատութեանց համար իր շնորհակալութիւնները յայտնե- լով, ցոյց տուած է Գրեթէ նոյն միջոցին իսկ հասած պաշտօնական համակ մը ուր շատ դառն տողերով կը նկարագրուէր պայքարի ստացած համեմատութիւնները, և խնդրած է որ վսեմ, Կուսակալը Գր- նդի համար ալ իր ազգու հրամանները չի զրանայ: Օննիկ պէլ խոստացած է անմիջապէս տեսնել Կուսակալը և խօսիլ հարկ եղածը:

— Թեմական փոխ սնորդ Տ. Հրանտ վրպը, այսօր Նազիլի կը մեկնի տեղուրի թաղականութիւնը ընտրելու և ընդհան- րապէս եկեղեցական և կրթական վիճակի մասին հարկ եղած տեղեկութիւնները հա- ղորդելու Առաջնորդարան: Տ. Հրանտ վրպ. Կիրակի օր Նազիլի մէջ պիտի քա- րոզէ:

— Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք թէ Տ. Հրանտ վրպի թեմական փոխա- նորդի պաշտօնը շատ մեծ գոհունակու- թիւն պատճառած է ընդհանրապէս բոլոր թեմական ժողովրդաց, որոնցմէ ուսու- սոյն լուրը անպաշտօն կերպով թերթիս միջոցաւ միայն իմացած ըլլալով հանգերձ խնդանք ըրած են Առաջնորդարան որ Տ. Հրանտ վրպ. Զատիկի շաբթու իրենց եկեղեցւոյն յատկացուի: Առաջնորդ Սրբ- բազանը այս մասին պիտի ընէ հարկ ե- ղած կարգադրութիւնը:

— Ողբացեալ Մ. Մամուրեանի մա- հարձակին համար. — Ազն. Տիկին Տօքթ. Արմենակ Սպասաւորեանէ 1 օսմ. ոսկի:

— Գարաթայ բնակող Այրի Տիկին Մա- իրցա Պոյաճեանի խորհուրտ տունը վերա- չինելու համար, Այրի Տիկին Սրբաւի Նիֆիան աղջիկ գող սպարն կուենայ այդ կնոջ տունէն չին լալ տալու համար հանգանակութեան ձեւադրել Տիկին Նիֆիան իր անձնուէր ջանքերուն մէջ յաջողած՝ իր և Այրի Տիկին Պոյաճեանի կողմէ հրապարակու իր անկեղծ շնորհա- կալութիւնները կ'յայտ է ուրբատու ազ- զայնոց և անոնց ցանկ՝ յանձնած ըլլալով խմբագրութեանս, կ'հրատարակենք զայն թերթիս 3րդ էջի վերջին սիւնակին տակ:

— Տրդատ Ս. Բաղդաս Պալեան երէկ քաղաքէն մեկնեցաւ ղէպի Մաղնիսա:

ՆՈՒԻՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ազգ. Հրանտ ղանցի. — Ստեփան էջի Իփիգենիանի ձեռամբ Պ. Վիթթօր Դանէն 3 էր. Օսմ. Տիկին Յուլիանէ Թ. Գալպիսան «Ամա- չեթը» 1 էր. Աղեղին, Տիար Մանկի Դոճամանեան 2 հատ հեղկանաւ, Տիկին Աղեղին Տիգրանեան 18 հատ էջ օխ. հաց. Հանգուցեալ Տիկին Սրաւեանի 11. Պա- մանեանի զաւակներ 25 օխա հաց:

Կ. ՊՈՒԼՈ

Կեզր. Վարչութիւնը, ինչպէս գիտենք, հրաժարած էր. և անցեալ Ուրբաթի Ազգ. Նրեսի. Ժողովոյ մէջ ստուար մեծամաս- նութեամբ այդ հրաժարականը ընդուն-

ուեցաւ: Նոր Վարչութիւնն ընտրելու համար այժմ կը խորհուր նախապէս հա- տենութիւնն առնել զանազան անձնաւա- րութիւններու, որպէսզի ընտրութիւնն ինքն ևս հրաժարականներով զբաղելու առիթը չունենայ Ազգ. Ժողովը: Համե- րաշխական և այլ ձևերով Վարչութիւնը կազմելու անհետեանք փորձերէն յետոյ, հիմա կը խորհուր երեսփոխանութիւնէ գլուխ բոլորովին անկախ անձեր պաշտօ- նի գլուխ կուցել: Ընտրելի ներկայացուած անձերէն շատերը Ազգ. զանազան ժողով- ներու և խորհուրներու մէջ իրենց ուղ- ղամիտ գործունէութեան փորձը տուած են արդէն:

— Օսմ. Հայ երեսփոխաններու ընտ- րութեան առթիւ վերջին վարկականին Դաշնակցութեան ներկայացուցիչը՝ ինչ վա- րանած Ս. Պատրիարքին ներկայութեան յառաջ քշել և յայտարարել թէ՛ իրենց կողմէն ալ ընտրութեան թիկնածուները պէտք է ի նկատի առնուի: Դաշնակցու- թիւնը, և առ հասարակ միւս Կուսակ- ցութիւնները ասկէ առաջ, չի մոռնանք թէ՛ յայտարարած էին որ երեսփոխանա- կան ընտրելիներ առաջարկելէ կը դադրին և այս պարագան պաշտօնապէս ալ ար- ձանագրելու տուած էին: Արդ չենք հաս- կնար թէ մոռնալները ժամանէ՛ կու- սակցութեան մը կողմէ առնուած այս տը- գեղ քայլերը մինչև վերջը ազգ. Համե- րաշխական մը պահանջման համար ի- րենց տուած խոստումին ո՞րչափով կը համապատասխանեն: Դաշնակցական ներ- կայացուցիչը դրած պահանջին վրայ միւս Կուսակցութիւններն ալ հարկադրուած ընական է իրենք ալ պիտի ստիպուին պահանջել որ եթէ Դաշնակցութեան կող- մէ թիկնածուներու բաւարարութիւն տըր- ուի, նոյնը իրենց ալ տրուի վերջին ժո- մուն հիմա ալ Պատրիարքարան կ'երևի թէ ատով պիտի ժամապահաւ ըլլայ:

— Միացեալ Ընկերութեան միջոցաւ գաւառի մէջ զպրոց մը բանալու համար Պէրպէրեան վարժարանին ուսանողները պատրաստակալութիւն յայտնել են: Իսկ Կարապետեան վարժարանին ուսանողներն ալ կը խորհին գաւառի մէջ գիւղական վարժարան մը բանալ:

— «Ազատամարտի» նախորդ Պատաս- խատու - Տօքին Տեար Յ. Զօրլեան, որ 4 ամսուան բանտարկութեան զատա- պարտուելով երկուքուկէս ամիսէ՛ ի վեր կեց, բանտը կը մնար, կայսերական ներ- ման պաժանատւով բանտէն ազատուած է:

— Կեզր. Վարչութիւնն ընտրութեան- թեանց համար «Ժամանակ» կիմանայ թէ հրապարակու ծանօթ հինգ վաճառական- ներու հաւանութիւնը առնուած է: Մաս- նաւ րապէս կը խօսուի Մարտի էջի. Մա- նուկեանի վրայ՝ իր արգ. վարչապետ: — Սոցիալիստներն փոխ միտար Մէհ- մետ էջի սպանութեան մասին «Թաս- ֆիր»ին հետագիր մը քաշուած է Մուշէն, որով կը զեկուցուի թէ այդ հետափորձը իր թէ կատարուել է Դաշնակցութեան պատկանող փոխ ընտրութիւն, «Թասֆիր» այս առթիւ Դաշնակցութեան հասցէին

«ԴԱՇԻՆՔ» ԺՆՔԻՆԵՐ [94]

ՄԻՇԷԼ ԶԵՎԱԲՈ
ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐ

ՖԱՈՒՍԹԱ

Ա. Ք.

ՊԵՆԿՈՏԵՐԻ ԳԱՆՏՆԻՔԸ

— Երբեք, շարունակեց ան, չի հա- մարձակեցայ բառ մը ըսելու Մակդային: Միայն թէ երբ իր քովէն կ'անցնէի կըզգայի որ իր խոժոռ ու սև նայուածքը իմ վրաս կը ծանրանար, կը տեսնէի որ կը ժպտէր, բայց չէի գիտեր թէ ինչու: Այլ չէի քնանար, ալ չէի ուտեր: Ասիկա այսպէս չէր կրնար տեսնել, իրիկուն մը մէկտեղ հաւաքեց Մակդայի սիրահարնե- րը: Երբ ամէնքը ժողովուրդեցան, Մակ- դայ, հաւաքական տեսնելից տարեկան հասակից մէջ մտնելու օտ բաժնի ժամա- նակ է որ քեզի համար ամուսին մը ընտրեալ: Միւսները, որոնք ինձի չափ սիրահարուած էին և ինձի պէս կ'անա- պարէին, պիտային. «Այո՛, այո՛, Պէտք

է որ ընտրէ այն անձը որ այս իրիկունէն սկսեալ իր բաժակէն պիտի խէ՛ և իր ա- մուսինը պիտի ըլլայ»: Մակդայ ժպտե- ցաւ, և մատովը ըստ բաղդին ցոյց տա- լով իմ սիրտսխներէս մէկը, ըսաւ անոր. «Բեզի կընտրեմ»:

— Ա՛հ, հէք Պէկոտէր, ըսաւ Զառու- թա ծաղրական չեչուով մը:

— Այո՛, ըրաւ գնչուն, բայց հիմայ պիտի անանք: Ընտրուած մարդուն առ- ջէ կայնեցայ, Հասկցաւ նպատակս և դա- նակը քաշեց, ես ալ իմ քաշեցի: Հինգ վայրկեան ետքը՝ գետին կը տապալէի զայն և ծունկերս կոտրծքին վրայ դրած՝ իր երկու ալանջները կտրեցի: Մարդը ոտքի ելաւ ոռնալով Երբեք այս տեսակ ոռնում մը լսած չէի: Այն ատեն Մակդա- ղանգարտրէն ըսաւ. «Նա առանց ալանջի ամուսին չիմ ուզեր»: — Լաւ ուրեմն, ու- լիչ մը ընտրէ՛ք: — «Անաւաթիկ» ըսաւ՝ եր- կրորդ սիրտս մը ցոյց տալով և միշտ միեւնոյն ժպտով: Այս երկրորդին ալ առ- ջիւ կայնեցայ՝ ինչպէս կանած էի առա- ջին: Ես անչի, Կոիւր վերսկսաւ և այս ան- զամ տասը վայրկեան տեսցի: Եւ ասիկա ալ գետին տապալիով՝ քիթը կտրեցի: Մարդը ճիկ չի հանց, նաւաղած միայն, և Բնականաբար Մակդա առանց քիթի ա-

մուսին մը չուզեց, ինչպէս նաև միակա- նի ամուսին մը, որովհետեւ զիմացս ել- լող երրորդ սիրահարին ալ մէկ աչքը պայքարեց, իսկ վերջին երկու սիրա- հարները մերժեց իրեն վատասի տներ, որովհետեւ անոնք խոյս տուին, և միայն ես մնացի:

Պէկոտէր տեսակ մը մուշիւն արձա- կեց և իր չուրջը նետեց արիւնոռնչտ նայուածք մը, իբր թէ երբեմնի սիրտսին- ները տակաւին հոն՝ իր առջև ըլլային, Յետոյ շարունակեց.

— Այն ատեն Մակդա ըսաւ ինձի. «Բեզի կընտրեմ, Երկար տեսնէ ի վեր քեզ ընտրած էի: Բայց կուզէի գիտնալ թէ իմ ենթադրածին չափ կա՞ն »: Միեւնոյն իրիկունը Մակդայի հետ ամուսնացայ մեր ցեղին սովորութեանց համեմատ, Վեց տարի երջանիկ կեանք մը անցուցի: Ամե- նէն առաջ աղիւլի զաւակ մը ունեցայ ո- րուն անունը Պիտրոս զրինք: Չորս տարի ետքը երկրորդ աղիւլի մը ունեցայ, անոր անունն ալ Սթէլլա զրինք: Կրկին թէ Պիտրոս գեղեցիկ էր առաւօտեան ծաղիկի մը պէս՝ երբ ցօղի աղամանդներուն տակ կը հակի և Սթէլլա գեղեցիկ էր երեկոյ- եան աստղի մը պէս՝ երբ երկինքին ամե- նէն բարձրերը կը սլանայ իր ընկերներուն

մէջէն: Ահա՛ թէ ինչ կըսէին երկու աղ- ջիկներու համար: Ես չէի գիտեր թէ ա- նոնք գեղեցիկ էին այսպէս կամ այլա- պէս, բայց երբ զիրենք կը տեսնէի, վրաս փափաք մը կուգար խնդալու՝ ա- ուանց գիտնալու թէ ինչու, և երբ չէի տեսներ զիրենք՝ լալու փափաք մը կ'ու- նենայի: Մարդ երբ հայր է՝ այս տեսակ բաներ կըզգայ, ինչ աւանակութիւն... — Մարդ երբ հայր է, միմեջեց Զա- ուսթա սարուղով մը:

Եւ անչուր ինչան Զարնէզի, Վիօլէ- թայի հօր պատկերը անցաւ իր պղտորած աչքերուն առջեւէն:

— Կարծեմ չիչս պարպեցի, ըսաւ Պէ- կոտէր:

Չորրորդ չին էր որ կը պարպէր: Բայց որովհետեւ հետզհետէ կը վերցնէին պարպուած չիքեր, անիկա ստիպուած չէր նշմարելու թէ հինգերորդ չին էր որ կը բեկէին իրեն: Զառուսթայի մէկ նշանով վրայ:

— Իմ երջանկութեանս եօթերորդ և վերջին տարին, շարունակեց գնչուն, Բարիչ եկանք: Այն ատեն Պիտրոս վեց տարեկան էր և Սթէլլա երկու տարեկան: Ծատ հանգիստ կ'ապրէինք, հակառակ Բարիչի մարդոց արհամարհանքին և ա-

